

Het Tips & Advies Ondernemershandboek

5. Verschillen tussen ondernemers en werknemers

Het grote verschil tussen zelfstandig ondernemers en werknemers is dat ondernemers meestal niet verplicht verzekerd zijn voor de **werknemersverzekeringen**.

5.1. Wie is ondernemer?

Ondernemer is degene die voor zijn rekening een onderneming drijft gericht op het behalen van winst en rechtstreeks is verbonden voor de verbintenissen betreffende die onderneming. Het ondernemerschap kan niet worden bereikt door alleen kapitaal aan de onderneming ter beschikking te stellen. Van ondernemerschap is sprake als er tegenover crediteuren een aansprakelijkheid bestaat voor de schulden die voortkomen uit de onderneming (het 'ondernemersrisico').

De btw kent een apart ruimer ondernemersbegrip: ook als iemand alleen een vermogensbestanddeel exploiteert, is er sprake van een ondernemer voor de btw. Er is dan echter geen sprake van een ondernemer voor andere belastingen of sociale verzekeringen.

5.2. Onderneming

Er is sprake van een onderneming (een bedrijf of zelfstandig beroep) als er met arbeid en kapitaal aan het maatschappelijke verkeer wordt deelgenomen met als doel winst te behalen. Deze winst moet redelijkerwijs ook te verwachten zijn. Voor de vraag of er sprake van een onderneming is, moet er naar de feitelijke omstandigheden worden gekeken.

Voorbeelden feitelijke omstandigheden zijn:

- de wijze waarop men zich in het economisch verkeer presenteert;
- het hebben van meerdere klanten of opdrachtgevers;
- de noodzaak tot het doen en het ook werkelijk doen van (bedrijfseigen) investeringen;
- de inschrijving in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel;
- het treffen van pensioen- en (eigen) arbeidsongeschiktheidsvoorzieningen.

Ook een ondernemer kan in loondienst zijn. Als hij werkt op eenzelfde wijze en onder dezelfde voorwaarden als werknemers in dienst van de opdrachtgever, zal er sprake zijn van loondienst en moet loonheffing (loonbelasting en premies volksverzekeringen) worden ingehouden en afgedragen en moet de werkgever premies werknemersverzekeringen voor zijn rekening nemen.

5.3. Arbeidsongeschiktheid

Ondernemers kunnen geen beroep doen op de Wet werk naar inkomen en arbeidsvermogen (WIA). Zij kunnen zich wel voor de arbeidsongeschiktheid vrijwillig verzekeren bij een verzekeraar.

De Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (**WAZ**) is per 1 augustus 2004 afgeschaft. Alleen zelfstandig ondernemers die voor 1 augustus 2004 arbeidsongeschikt zijn geworden kunnen nog in aanmerking komen voor een WAZ-uitkering. Het is de bedoeling om in de toekomst weer een verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering voor ondernemers in te stellen. Naar verwachting zal dit echter nog duren tot 2024.

5.4. Werkloosheid

Als zelfstandig ondernemers hun onderneming noodgedwongen moeten staken en er geen zicht is op inkomen, zijn zij aangewezen op de bijstand (via de Participatiewet).

Zelfstandigen kunnen zich niet beroepen op de Werkloosheidswet (WW), maar moeten zich beroepen op het Besluit bijstand zelfstandigen (Bbz) (zie hoofdstuk 3.6.1).

Daarnaast is het voor oudere of gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen, die stoppen omdat het bedrijf onvoldoende inkomen oplevert, mogelijk om voor een Inkomensvoorziening in aanmerking te komen. Deze uitkering kan worden aangevraagd in de gemeente waar de zelfstandige woont.